

Fasan *Phasianus colchicus*

Common pheasant

Fasanen er indført til store dele af Europa som jagt-objekt fra Asien. De første fasaner, man har oplysninger om i Danmark, blev givet til Frederik 2. i 1562 som betaling fra en engelsk falkonér for tilladelse til at fange falke (Weitemeyer & Hansen 1973). Opdræt blev forsøgt flere steder gennem de næste par hundrede år, men alle mislykkedes. I Danmark fandt den første vellykkede udsætning af fasaner sted i 1840 i Kongelunden på Amager, og fasanen er i dag en meget almindelig ynglefugl over det meste af landet. Der opdrættes og udsættes fasaner på mange godser og mindre ejendomme for at fremme bestanden. Fasanerne er udpræget standfugle, og de fleste fugle forlader aldrig yngleområdet.

Mærknings- og genmeldingsdata

Der er i Danmark ringmærket 52.266 fasaner. Den første blev mærket i 1919 af Dansk Ornithologisk Central, som sammenlagt har ringmærket 532 fasaner. Frederikssunds ringmærkestation har mærket 30 fugle, Zoologisk Museum 1.109, og Vildtbiologisk Station Kalø 50.594. De fleste er mærket i forbindelse med udsætninger. Der er genmeldt 11.088 mærkede fasaner, men der er i forbindelse med Dansk Trækfugleatlas ikke foretaget en analyse af materialet, da det kun er en meget lille del af genfundene som findes i databasen. Resultaterne af fasanudsætninger ved Kalø i perioden 1950-53 er tidligere bearbejdet af Paludan (1958), og det samme gælder resultaterne fra andre lokaliteter i perioden 1949-1955 (Paludan 1959). Endvidere er territorialitet og »home range« studeret for en vildtlevende fasanbestand i perioden 1975-1983 (Clausager m.fl. 1996).

Bevægelsesmønstre

De tidligere bearbejdelser viser, at fasanerne er udpræget standfugle, som kun strejfer meget lidt omkring. Blandt 443 fasaner udsat i perioden 1949-1955 havde 90% bevæget sig mindre end 4 km fra udsætningspladsen, 8% 4-8 km og 2% 8-17 km fra udsætningspladsen (Paludan 1959). Den gennemsnitlige tilbagelagte afstand var 2,4 km. Spredningsafstanden var mindre for fugle, der blev udsat som unger; af disse blev 97% fundet inden for 0-4 km og 3% 4-8 km (Paludan 1959). Blandt 85 genmeldte fasaner ringmærket med ringe fra Zoologisk Museum er 68% genfundet mindre end 4 km fra mærkningsstedet, 24% mellem 4 og 8 km og 8% mellem 8 og 35 km. Den gennemsnitlige afstand mellem mærknings- og genfundssted var 3 km. Den længste distance, mellem Vejen Skov og Toftlund, tilbagelagde en voksen hun mellem marts og december 1949. De længste tilbagelagte afstande for fasaner udsat i Sverige og Norge er hhv. 40 km og 47 km (Cramp & Simmons 1980).

I vinterperioden optræder fasanerne oftest i flokke, mere eller mindre opdelt efter køn (Hill & Ridley 1987). I slutningen af vinteren forlader hannerne grupperne for at etablere territorium. I fasanbestanden omkring Kalø blev det påvist, at hannerne i mange tilfælde besatte det samme territorium flere år i træk, og hunnerne det samme »home range« (Clausager m.fl. 1996). Hannernes territorium var i gennemsnit 8 ha, de voksne og unge hunners »home range« var hhv. 7,5 ha og 9,8 ha (Clausager m.fl. 1996).

Den årlige dødelighed blev i 1959 estimeret til 78% for de voksne hanner og 62% for hunnerne (Paludan 1959).

English summary

The pheasant is a common breeding bird all over Denmark, and furthermore great numbers are released every year for hunting. The first pheasant was ringed in Denmark in 1919. Many birds reared in captivity are ringed before release. In total, 52,266 pheasants have been ringed and 11,088 recovered. Most birds were ringed by the Vildtbiologisk Station, Kalø. Since most of this data is not computerised, it was not possible to analyse all the recoveries for this Atlas. Among 85 recovered pheasants ringed by the Zoological Museum, 68% were recovered less than 4 km from the ringing site. The mean distance between ringing and recovery site was 3 km.